

GESCHILLENINSTANTIE VERLOSKUNDE

Beslissing naar aanleiding van het op 3 januari 2023 in behandeling genomen geschil tussen:

A,

wonende te C,

klaagster,

gemachtigde: mr. A.M. Douma, advocaat DAS Rechtsbijstand,

en

B,

gevestigd te C,

verweerster, hierna ook 'de verloskundigenpraktijk',

gemachtigde: mr. J.M. de Vries, advocaat VvAA Rechtsbijstand.

1. De procedure

Klaagster heeft op 5 juli 2022 een klacht ingediend over B bij de hiervoor aangestelde klachtenfunctionaris. Deze klacht betrof de zorgverlening door verloskundige D. De verloskundige heeft hierop op 11 augustus 2022 schriftelijk gereageerd. De klachtprocedure is op 31 augustus 2022 afgerond. De afloop was voor klaagster onbevredigend.

Klaagster heeft zich op 25 oktober 2022 tot de Geschilleninstantie Verloskunde gewend met een verzoek tot geschilbeslechting. Klaagster heeft in dit verband het griffiegeld van € 50,- betaald. B is bij de Geschilleninstantie Verloskunde aangesloten. Klaagster en genoemde verloskundigenpraktijk zijn hiermee overeengekomen hun geschil bij bindend advies door de Geschilleninstantie Verloskunde (verder te noemen: de geschilleninstantie) te laten beslechten. Het geschil is op 3 januari 2023 in behandeling genomen.

De geschilleninstantie heeft in dat verband kennisgenomen van de volgende stukken:

- de geschilmelding met de bijlagen;
- de mail van 22 januari 2023 van klaagster strekkende tot onderbouwing van haar schade;
- het verweer met de bijlage.

De mondelinge behandeling van het geschil heeft plaatsgevonden op 30 januari 2023.

Partijen waren aanwezig, de verloskundigenpraktijk in de persoon van verloskundige D en

verloskundige E. Klaagster werd vergezeld door haar echtgenoot F en bijgestaan door haar gemachtigde. De verloskundigenpraktijk werd eveneens bijgestaan door haar gemachtigde. Ook aanwezig was tolk-vertaalster G. Zij heeft hetgeen werd besproken voor klaagster vertaald in haar moedertaal.

2. Waar gaat het geschil over en wat is de beslissing?

2.1 Klaagster heeft bij een zwangerschap van 10 weken een miskraam gehad. In verband met hevig bloedverlies heeft zij B gebeld. Daar is haar door verloskundige D verteld dat ze wat onderzoek en de toestand van het kindje betreft, niets voor haar kon betekenen en dat ze moest wachten tot het bloeden vanzelf zou stoppen. Klaagster vindt dat dit advies onzorgvuldig was; zij is uiteindelijk buiten bewustzijn naar het ziekenhuis gebracht. Klaagster wil een schadevergoeding. De verloskundigenpraktijk is van mening dat verloskundige D misschien een verkeerde inschatting heeft gemaakt en dat het beter was geweest als een verloskundige bij klaagster was langsgesproken, maar dat betekent niet dat de verloskundige onzorgvuldig heeft gehandeld en schade teweeg heeft gebracht.

2.2 De geschilleninstantie komt tot de conclusie dat verloskundige D verwijtbaar onzorgvuldig heeft gehandeld en dat verloskundigenpraktijk B een schadevergoeding moet betalen. De geschilleninstantie licht dat hierna toe.

3. Wat is er precies gebeurd?

3.1 In verband met een tweede zwangerschap heeft klaagster zich onder begeleiding van B gesteld. Bij deze verloskundigenpraktijk werkt een aantal verloskundigen. Verloskundige D is sinds vijf jaar (2017) een vaste waarneemster.

3.2 Op 21 mei 2022, klaagster was toen 8 weken en 3 dagen zwanger, heeft klaagster de verloskundigenpraktijk gebeld in verband met veel bloedverlies. Klaagster is toen gezien door verloskundige H. Zij heeft een echo gemaakt en daaruit volgde dat het kindje leefde. Klaagster kreeg het advies opnieuw te bellen, mocht het bloedverlies heviger worden. Ook werd haar verteld dat zij, als zij dit zou willen, een afspraak kon maken op het 'hartjesspreekuur'.

3.3 De volgende dag, 22 mei 2022, ging klaagster heviger bloeden en had zij veel pijn. Zij is onder de douche gaan staan, terwijl haar echtgenoot rond 15.00 uur de praktijk heeft gebeld. Klaagster en haar echtgenoot wilden graag een echo om de situatie van het kindje te controleren. De echtgenoot kreeg verloskundige D aan de telefoon. Deze gaf aan dat mogelijk sprake was van een miskraam ('een miskraam in gang') en dat klaagster de situatie even moest aanzien. Zij gaf de instructie terug te bellen wanneer klaagster aan bloed meer dan twee volle maandverbanden in een half uur zou verliezen. Een echo vond de verloskundige niet aangewezen.

3.4 Rond 17.00 uur diezelfde dag heeft de echtgenoot van klaagster wederom gebeld en vertelde hij dat klaagster het vruchtzakje en de foetus had verloren. De echtgenoot heeft daarbij ook verteld dat klaagster nog steeds zeer veel bloed verloor. De verloskundige heeft daarop aangegeven dat het bloeden vanaf nu minder zou worden en opnieuw de instructie gegeven terug te bellen wanneer er sprake zou zijn van meer dan twee volle maandverbanden met bloed in een half uur. De verloskundige heeft tevens aangeboden de dag erna een echo te maken om de baarmoeder te controleren.

3.5 Rond 18.00 uur heeft de echtgenoot van klaagster daarover contact opgenomen met de verloskundigenpraktijk. Omdat klaagster op dat moment nog altijd in de badkamer lag en nog steeds hevig bloedde, informeerde hij bij de verloskundige of klaagster naar het ziekenhuis moest. Verloskundige D schatte op dat moment de situatie zo in dat het nodig was de toestand van klaagster thuis te controleren. Het aanbod om langs te komen werd evenwel in een kort daaropvolgend telefonisch overleg met de echtgenoot niet aanvaard.

3.6 Klaagster bleef hevig bloeden en voelde zich steeds minder goed; ze raakte een paar keer buiten bewustzijn. Rond 20.00 uur heeft de echtgenoot van klaagster wederom telefonisch contact gezocht met de verloskundigenpraktijk. Hij heeft verloskundige D meegedeeld een ambulance te gaan bellen. Na de bevestiging van verloskundige D dat dat was aangewezen, heeft de echtgenoot van klaagster de ambulance gebeld en is klaagster in kritieke toestand naar het ziekenhuis overgebracht.

3.7 Van de gebeurtenissen op 22 mei 2022 heeft verloskundige D de volgende aantekeningen gemaakt:

"Partner belt om 15.00u dat mw net als gisteren stolsels verliest van 5-6 cm (was gisteren niet zo toen mw op de praktijk was) mw heeft ook buikpijn. Willen net als gisteren een echo, Uitleg dat het een miskraam in gang kan zijn maar dat het echt afwachten is. Het maken van een echo zal het beloop niet veranderen en de uitkomst ws nog steeds onzeker laten. Uitleg te bellen met meer dan 2 maandverbanden in een half uur ivm gevaar voor gezondheid van mw zelf.

Partner belt om 17.00u dat mw een miskraam heeft gehad. Heeft een complete vruchtzak met foetus opgevangen. Uitleg te verwachten beloop vanaf nu afname van bloed en pijn. Opnieuw advies bij 2 verbanden in half uur te bellen. Vraagt of het niet voorkomen had kunnen worden. Uitleg dat je bij deze termijn niets kunt voorkomen. Herhaalt de vraag nog 2 keer. Uitleg dat de meeste miskramen tussen 6 en 9 wkn zijn en vaak te wijten zijn aan fout in aanleg en niet te voorkomen. Aangeboden om morgen echo lege uterus te doen. Meneer belt me daar later over terug. Bij volgende telefoontje nog steeds veel bloedverlies volgens meneer. Mw is nog in de douche. Aangeboden om langs te komen maar dat willen ze niet. Gaat mw op bed leggen met maandverband in en bellen als het meer dan 2 maandverbanden in half uur zijn.

Willen kindje bewaren op sterk water vragen ,waar ze dat kunnen halen. Weet ik niet maar gezegd dat apotheek de eerste logische is om te vragen. Voor morgenmiddag afspraak gemaakt voor echo lege uterus.

20.00u Partner belt toch nog steeds veel bloedverlies. Mw kan niet lopen. Partner heeft haar getild naar het bed. Partner gaat ambu bellen ik bel ondertussen [naam ziekenhuis] of mw mag komen. Dat mag

mag naar de [nummer] etage. Gezien hoe de situatie gelopen is en mijn komst thuis niet gewenst was. Aangegeven bij de arts assistent dat ik zelf niet mee zou komen. In [naam ziekenhuis] curretage gehad 3 PC ivm Hb 3,6 mmol post OK.”

3.8 In het ziekenhuis heeft klaagster een bloedtransfusie gekregen. Verder heeft zij een curettage ondergaan. De dag erna is klaagster rond 20.30 uur naar huis gegaan.

4. Wat houdt het geschil in?

Het geschil heeft betrekking op de verloskundige zorg op 22 mei 2022. Klaagster verwijt verloskundige D dat zij niet adequaat heeft gereageerd op de telefoontjes van de echtgenoot van klaagster en de berichten dat zij hevig bloedde. Klaagster vindt dat haar leven onnodig in gevaar is gebracht. Klaagster lijdt schade, zowel lichamelijk als emotioneel; het lichamelijk herstel is erg traag verlopen en klaagster is nog niet hersteld van de gebeurtenis die haar bijna het leven heeft gekost. Klaagster verlangt van de geschilleninstantie dat bij bindend advies wordt vastgesteld dat haar klacht gegrond is. Klaagster verlangt voorts van de geschilleninstantie dat wordt vastgesteld dat zij recht heeft op een schadevergoeding.

5. Wat is het verweer?

De verloskundigenpraktijk is van mening dat het beter was geweest als een verloskundige bij klaagster was langsgelopen. De verloskundigenpraktijk is niettemin ook van mening dat verloskundige D niet buiten de grenzen van een redelijk bekwame beroepsuitoefening is getreden. Voor zover nodig, wordt op het verweer hieronder teruggekomen.

6. Wat zijn de overwegingen van de geschilleninstantie?

6.1 Tussen klaagster en de verloskundigenpraktijk is – kort gezegd – in geschil of verloskundige D rondom de zorg voor klaagster op 22 mei 2022 binnen de grenzen van een redelijk bekwame beroepsuitoefening is gebleven. De geschilleninstantie zal deze vraag door een beoordeling van het handelen beantwoorden. Daarbij kijkt de geschilleninstantie naar de voor verloskundigen geldende beroepsnormen en de stand van de wetenschap.

6.2 Wat die beroepsnormen en de stand van de wetenschap betreft, stelt de geschilleninstantie ten eerste vast dat het in geval van een dreigende miskraam gebruikelijk is om af te wachten tot de miskraam op gang komt. Normaal is ook hevig bloedverlies en pijn, zeker op het moment dat het lichaam het vruchtje afstoot. Een verloskundige kan onder normale omstandigheden weinig doen; een echo is niet aangewezen. Wat die beroepsnormen en de stand van de wetenschap betreft, stelt de geschilleninstantie ten tweede vast dat een verloskundige bij kennis van bloedverlies bij de zwangere, een inschatting moet maken van de ernst van het bloedverlies, met als reden dat een risico op een ernstige fluxus (overmatig bloedverlies) niet kan worden uitgesloten. Die inschatting kan worden gemaakt door de zwangere gerichte vragen te stellen naar de omvang van het bloedverlies, en naar haar

algehele gesteldheid, en door te vragen naar het aantal met bloed doordrenkte maandverbanden. Komt die duidelijkheid niet, ook niet na het geven van instructies hoe het bloedverlies te objectiveren, en kan er geen inschatting worden gemaakt, dan is een thuisbezoek aangewezen, zeker als daarbij blijkt van ernstige ongerustheid.

6.3 Een en ander in relatie gezien tot het handelen van verloskundige D, is de geschilleninstantie van oordeel dat verloskundige D op 22 mei 2022 rond 15.00 uur gedaan heeft wat zij kon en zou hebben moeten. Het is juist dat een echo niet was aangewezen. Hoe dit is gecommuniceerd, laat de geschilleninstantie in het midden; de meningen lopen daarover te ver uiteen.

6.4 De geschilleninstantie is evenwel ook van oordeel dat het handelen van verloskundige D rond 17.00 uur niet aan die norm heeft beantwoord. Rond dat tijdstip werd zij voor de tweede keer gebeld en ervan op de hoogte gebracht dat klaagster hevig bloedde en, net als twee uur daarvoor, in de douche lag. Hoeveel bloedverlies er was en hoe ernstig de situatie daarmee was, was haar echter nog niet duidelijk (geworden). Daarentegen was wel duidelijk dat er vanwege de omvang van dit bloedverlies ongerustheid was aan de kant van klaagster en dat – hoe dit mogelijk ook uitgedrukt werd – hulp gewenst was. Het was op dat moment dan ook aangewezen – en niet alleen met de ‘achteraf’kennis van het feitelijke beloop – om bij klaagster thuis langs te gaan en te beoordelen of het bloedverlies normaal of abnormaal was, nog los van de omstandigheid dat inmiddels duidelijk was dat klaagster haar kindje had verloren.

6.5 Dat verloskundige D naar aanleiding van het volgende telefoongesprek, ongeveer een uur later, wel tot de conclusie kwam dat klaagster thuis beoordeeld moest worden, doet aan het bovenstaande niet af. Daar komt bij dat de geschilleninstantie van oordeel is dat de verloskundige ook toen niet volgens de beroepsnormen heeft gehandeld. Op dat tijdstip namelijk was de verloskundige klaarblijkelijk dusdanig gealarmeerd dat zij een huisbezoek nodig vond, maar besloot zij desondanks dat huisbezoek niet af te leggen omdat de echtgenoot te kennen gaf dat haar komst niet gewenst was. Dat is wellicht een begrijpelijke eerste gedachte wanneer de eerdere gesprekken als onprettig zijn ervaren, maar niet navolgbaar gezien vanuit de zorg die klaagster (mogelijk) nodig had. Bovendien had de verloskundige ook een collega kunnen vragen naar klaagster te gaan, een optie die zij toen niet heeft overwogen maar wel voor de hand lag, zoals de verloskundige overigens zelf ook ter zitting heeft beaamd.

6.6 Het handelen rond 20.00 uur tot slot, is evenmin overeenkomstig de beroepsnormen. Zo had het op de weg van verloskundige D als zorgverlener gelegen om zelf de ambulance te bellen, hoe accuraat of mogelijk dwingend de echtgenoot van klaagster ook was. Daarnaast was het aangewezen om naar het ziekenhuis te rijden en te bezien of klaagster goed in ontvangst werd genomen. Dat de verloskundige de indruk had daarbij (mogelijk) niet welkom te zijn, ontsloeg haar niet van haar plichten. Bovendien was het een kans om te

laten zien dat zij het goed meende met klaagster en dat zij haar niet aan haar lot had willen overlaten, zoals nu het overheersende gevoel is bij klaagster.

6.7 De conclusie van het voorgaande is dan ook dat verloskundige D op drie momenten verwijtbaar onzorgvuldig heeft gehandeld. Deze conclusie brengt vervolgens met zich dat er een grondslag bestaat voor een schadevergoeding. Klaagster heeft in dat verband toegelicht dat haar lichamelijk herstel erg traag is verlopen en dat zij ook in emotionele zin nog niet is hersteld van de gebeurtenis die haar bijna het leven heeft gekost; het was voor haar een traumatische gebeurtenis. Dat er schade van immateriële aard is (lichamelijk letsel en aantasting in de persoon anderszins), acht de geschilleninstantie met deze uitleg aannemelijk en is ook overigens door de verloskundigenpraktijk niet betwist.

Vereist is echter ook een causaal verband tussen het als verwijtbaar onzorgvuldig aangemerkte handelen en de schade. Anders gezegd, de schade moet zijn veroorzaakt *door* het onzorgvuldig handelen en zou er niet zijn geweest als de verloskundige zorgvuldig had gehandeld. Anders dan de verloskundigenpraktijk heeft betoogd, is de geschilleninstantie van oordeel dat bedoeld causaal verband er is. De geschilleninstantie gaat er namelijk vanuit dat als verloskundige D na het telefonisch contact van rond 17.00 uur had besloten om klaagster thuis te bezoeken – wat zorgvuldig was geweest – , zij daar rond 17.15 of 17.30 uur zou zijn geweest. Zij had dan als goed verloskundige naar alle waarschijnlijkheid de bloeddruk van klaagster gemeten, lichamelijk onderzoek gedaan, met klaagster gesproken over de hoeveelheid bloedverlies en bekeken of de miskraam compleet was. De geschilleninstantie gaat er ook vanuit dat verloskundige D dan had opgemerkt dat klaagster nog steeds bovenmatig bloedverlies had, zoals immers rond 18.00 uur feitelijk ook het geval was. Naar alle waarschijnlijkheid had de verloskundige vervolgens besloten om klaagster in te sturen naar het ziekenhuis alwaar, net als nu het geval is geweest, klaagster aan het infuus zou zijn gelegd. Een curettage had hoe dan ook moeten plaatsvinden, maar tegelijkertijd was het bloedverlies minder geweest – want over een kortere periode. De geschilleninstantie acht het daarmee aannemelijk dat het lichamelijk herstel beter was geweest. Ook acht zij het aannemelijk dat een vlotte gang van zaken en steun van verloskundige D gezorgd had voor een minder grote emotionele impact van de gebeurtenis op klaagster.

6.8 Wat de vergoeding van de immateriële schade betreft, overweegt de geschilleninstantie dat die naar billijkheid te bepalen is. In dat verband heeft de geschilleninstantie (overeenkomstig de Nederlandse jurisprudentie) gekeken naar de aard van de aansprakelijkheid, de aard van het letsel, de duur en de intensiteit van het geleden verdriet en de gederfde levensvreugde, en de ernst van de inbreuk op het rechtsgevoel van klaagster. Tot slot heeft de geschilleninstantie gekeken naar wat rechters in min of meer vergelijkbare zaken als een gebruikelijke vergoeding zien. Een en ander heeft de geschilleninstantie tot de overtuiging gebracht dat een bedrag van € 2.000,- een passende schadevergoeding is. Het is aan B als de zorgaanbieder om die schade te vergoeden door betaling aan klaagster.

6.9 De geschilleninstantie ziet in hetgeen is beslist tot slot aanleiding voor een terugbetaling van het griffiegeld.

7. De beslissing

De Geschilleninstantie Verloskunde stelt bij bindend advies vast dat:

- de klacht, inhoudende dat verloskundigenpraktijk B in de persoon van verloskundige D op 22 mei 2022 rond 17.00 uur, 18.00 uur en 20.00 uur verwijtbaar onzorgvuldig heeft gehandeld, een en ander zoals overwogen onder 6.4, 6.5 en 6.6, gegrond is;
- klaagster immateriële schade heeft geleden ten belope van € 2.000,-;
- verloskundigenpraktijk B aan klaagster voor 31 maart 2023 een bedrag van € 2.000,- moet betalen op een door klaagster aan de praktijk op te geven rekeningnummer;
- verloskundigenpraktijk B aan klaagster voor 31 maart 2023 het griffiegeld van € 50,- moet betalen op een door klaagster aan de praktijk op te geven rekeningnummer.

Aldus beslist op 16 februari 2023 door:

mr. dr. R.P. Wijne, voorzitter,

S.J.M. de Haan en M.C. Bast, leden-verloskundigen

mr. C.G. Versteeg, lid-jurist,

B.M.H. Raadsen Tielenius Kruijthoff, lid-cliëntenorganisatie,

bijgestaan door E. van Mackelenbergh, secretaris.